

פרשת שלח לך

ויהיו בני ישראל במדבר וימצאו איש מקושש עצים ביום השבת (טו, לב)

יש לדקדק מדוע נשנה בפסוק 'ויהיו בני' במדבר' קודם שהתחילו פרשת מקושש עצים, דמה השמיענו בזה. והבעל 'שפתי כהן' ביאר שמקושש זה שראה במו עיניו גודל קדושת השבת, שבכל יום מימות החול יורד המן ובש"ק הוא אינו יורד והכינו את אשר יביאו, ובע"ש היה יורד לחם משנה, ואעפ"כ חילל את השבת, לכן מדגישה התורה ויהיו בני' במדבר.

ויש שהביאו עלה דברי הירושלמי סנהדרין (ח), שמצאו את המקושש כשהוא תולש עצים מן הקרקע, ותנן במס' (שבת קל, א) ועוד אמר ר"א כורתין עצים לעשות פחמין לעשות כלי ברזל למילה בשבת.

והנה (בפסחים מו, ב) כת' התוס' (בד"ה רבה וכו' בסו"ד) וא"ת אי אמרינן 'הואיל' ומקלעי אורחים, א"כ בטלת כל מלאכת שבת הואיל וראוי לחולה שיש בו סכנה, וי"ל כיון דלא שכיח כלל לא אמרינן הואיל עכ"ל.

וכוונת דבריהם שאליבא דרבה דס"ל דהאופה מיו"ט לחול אינו לוקה מטעם 'הואיל' ויבואו אורחים ועדיין יו"ט ויאכלו מה שאפו, א"כ המבשל בשבת ג"כ לא יתחייב מיתה הואיל ויזדמן חולה שיש בו סכנה ועליו מחללין את השבת ויתנו לו לאכול מה שבשלו, ותירצו התוס' שחולה שיש בו סכנה לא שכיח, ולכך לא אמרינן 'הואיל'.

אמנם מילה שפיר הוי שכיח, ומכיון שאליבא דרבי אלעזר שכורתין עצים בשבת לעשות מהן פחמים לעשות כלי מילה, ולר"א אם המקושש שמצאו את המקושש כשהוא תולש עצים מן הקרקע כמפורש בירושלמי, וכן שנינו במס' (שבת צו) במתניתא תנא 'תולש היה', ואליבא דר"א דמילה דמכשירי מילה דוחים את השבת, נימא הואיל ומקלעי מילה, ובעצם שתלש ישתמשו לצורך מילה, לכן כתבה התורה 'והיו בני ישראל במדבר' שלא מלו במדבר, א"כ א"א לומר 'הואיל' ומקלעי מילה דליכא מילה במדבר, ולפיכך נדון בעונש מיתה.

ויש להעיר בזה, דאפילו אם ברית מילה שכיח בשבת, אבל שהמוהל לא יהיה לו סכין של מילה אלא ע"י פחמים הוא יכין חתיכת ברזל לסכין בשביל מילה זהו בודאי לא שכיח, ואפילו פחות מחולה שיש בו סכנה, וצע"ג דלדבריו נמצא דאיכא מילה לר"א, עבור תולש בשבת פטור, ובאמת ודאי דאין זה שכיח שלא יהיה סכין מילה.

מקור: רבי ישראל גרוסמן שליט"א